

Folklór sa vracia do Košickej Novej Vsi. Organizátori hľadajú aj domácich pekárov	2
Online, nasekosice.sk, 21. 8. 2026, 0:00	
Bitka pri Moháči zmenila Uhorsko aj strednú Európu, rýchlosť víťazstva prekvapila aj sultána	2
Online, ssn.sk, 25. 8. 2026, 10:17	
Zeleň v Košiciach trpí extrémnym stresom. Tisícami litrov ju polievajú v noci, niektoré fontány odstavili	3
Online, nasekosice.sk, 25. 8. 2026, 14:26	
Erik Sikora - Krídla motívov	5
Online, kamdomesta.sk, 26. 8. 2026, 2:11	

Folklor sa vracia do Košickej Novej Vsi. Organizátori hľadajú aj domácich pekárov

21. 8. 2026, 0:00, Zdroj: nasekosice.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzitné spolky, organizácie a médiá, Kľúčové slová: FS Hornád
Dosah: 594 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 120 EUR

Folklor sa vracia do Košickej Novej Vsi. Organizátori hľadajú aj domácich pekárov

21.08.2026 00:00

Fotogaléria

Košická Nová Ves bude 5. septembra patriť folklóru. Na futbalovom ihrisku sa uskutoční podujatie „Už v Novevši veľa ročki nehrali“, ktoré ponúkne vystúpenia folklórnych súborov, sprievodný program aj večernú zábavu.

Ako informovala mestská časť Košická Nová Ves na sociálnej sieti, podujatie pripravuje v spolupráci s Folklórnym súborom Škvarkare. Program sa začne o 15.00 hod. a potrvá do večera. Vstup bude bezplatný.

Počas popoludnia sa na jednom mieste predstavia viaceré folklórne kolektívy. Vystúpenia FSK Škvarkare, DFSK Pagáčik, FSK Čorgov, DFS Hanička, MFs Ozdoba, **FS Hornád**, FS Borievka, FSK Paradne nevesti, FSK Krasňanka, Tanečníci z Parchovian a Speváčky FS Železiar. O hudobný sprievod sa postará LH Mateja Topolovského.

Chýbať nebude tanec ani výstava krojov

Súčasťou podujatia budú aj viaceré sprievodné aktivity pre deti a dospelých. Návštevníci sa môžu zapojiť do školičky tanca s Mariannou Svorenovou a školy tanca s Petrom Vajdom. Pre deti organizátori pripravili farmu pod lesom, drevený kolotoč a ďalšie zábavné aktivity.

Hľadajú aj dobrovoľníkov

Podujatie bude spojené aj s občerstvením. Organizátori pripravujú pečenú krkovičku, komperníky od FSK Folkmaričanka a koláče od obyvateľov Košickej Novej Vsi.

Práve pri pečení koláčov sa môžu zapojiť aj miestni obyvatelia. „Hľadáme dobrovoľníkov, ktorí doma upečú koláče z kysnutého cesta pre účinkujúcich a návštevníkov. Každý pekáč navyše nám navyše pomôže,“ vyzvala miestna samospráva.

Záujemcovia, ktorí chcú pomôcť s pečením, môžu kontaktovať Tomáša Ondruša na telefónnom čísle 0915 871 597.

text: hr

foto: FB/Košická Nová Ves On-Line

Bitka pri Moháči zmenila Uhorsko aj strednú Európu, rýchlosť víťazstva prekvapila aj sultána

25. 8. 2026, 10:17, Zdroj: ssn.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Filozofická fakulta UPJŠ, Marián Gladiš
Dosah: 258 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 76 EUR

Bitka pri Moháči zmenila Uhorsko aj strednú Európu, rýchlosť víťazstva prekvapila aj sultána

Comments

Koncom mesiaca – 29. augusta – si pripomenieme 500. výročie bitky pri Moháči (1526). V čom spočíva jej historický význam? Objasňuje historik doc. Mgr. Drahoslav Magdoško, PhD., pôsobiaci na Katedre histórie Filozofickej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, ktorý sa venuje stredovekým dejinám.

„ Bitka pri Moháči sa považuje za zásadný medzník vývoja strednej Európy a v najhlbšej miere Uhorského kráľovstva. Spustila sériu ďalších udalostí, v ktorých dôsledku sa Uhorsko na jeden a pol storočia rozpadlo na tri osobitné celky – zvyšné Uhorsko, osmanské územie a Sedmohradské kniežatstvo, “ uvádza Drahoslav Magdoško a prízvukuje, že išlo o rozbitie dovtedajšej formy uhorskej štátnosti.

„ Krajina, dlho patriaca k mocným aktívnym hráčom na stredoeurópskej politickej scéne, sa stala pasívnou arénou pre konfliktné strety domácich a hlavne externých aktérov. To malo dopad na bežný život všetkých vrstiev obyvateľstva. “

Z dlhodobého hľadiska bolo tiež kľúčové, že nešťastné úmrtie mladého kráľa Ľudovíta II. pri Moháči viedlo k vymretiu vetvy Jagelovcov vládnucej v Uhorsku a v českých krajinách, čo uvoľnilo oba tróny pre nástup rakúskych Habsburgovcov.

„ Prienikom Osmanskej ríše a vznikom rozsiahleho habsburského súštátia sa úplne zmenili stredoeurópske politické pomery, ktoré sa odvtedy po dve storočia niesli v znamení súperenia oboch mocností. Vďaka prináležitosti zostávajúcej časti Uhorska k habsburským územiám ale tento priestor zostal pevnou súčasťou západnej civilizácie, “ pripomína historik s tým, že práve zázemie v podobe ďalších

krajín pod habsburskou vládou napokon umožnilo, že po 170 rokoch od bitky pri Moháči boli Osmania vytlačení z niekdajšieho celého uhorského územia. Habsburgovci potom určovali politický vývoj tejto časti Európy až do roku 1918.

A aký dosah mala „moháčska katastrofa“ priamo na územie dnešného Slovenska?

„ Dosah na zvyšnú časť Uhorska, ktorú tvorilo z podstatnej časti práve územie súčasného Slovenska, bol viacstranný. Vyzdvihnúť možno prinajmenej dva aspekty. Prvý predstavovali časté vojenské konflikty – vojna totiž nikdy nie je priaznivá pre život bežného obyvateľstva. Nebojovalo sa permanentne, avšak viacero niekoľkoročných vojen sprevádzalo pustošenie pohraničia. Žiadna z oboch strán nepovažovala momentálnu hranicu za definitívne riešenie, s ktorým by sa natrvalo stotožnila. To sa podpísalo na veľkom vypätí ľudských a finančných zdrojov, čo prispelo k zaostávaniu populačného aj hospodárskeho vývoja za západnou Európou, “ ozrejmjuje historik D. Magdoško.

Dodáva, že druhý aspekt bol pre územie dnešného Slovenska pozitívnejší.

„ V tom období išlo vlastne o jadro zostávajúceho Uhorska, kde sa koncentrovali štátne administratívne a vzdelávacie inštitúcie, navyše, Bratislava sa stala korunovačným mestom. V ranom novoveku silnie aj uvedomenie si slovenskej etnicity u časti šľachty a meštianstva. “

Vráťme sa ešte k samotnej bitke pri Moháči, ktorá sa odohrala 29. augusta 1526. Vojsko uhorského a českého kráľa Ľudovíta II. vzdorovalo armáde osmanského sultána Sulejmana I. len necelé dve hodiny – niektoré zdroje uvádzajú iba 90 minút. Ako je možné, že bitka, ktorá na dlhú dobu zmenila podobu strednej Európy, trvala tak krátko?

„ Osmanská ríša bola v prvej polovici 16. storočia na vrchole vojenskej sily a územnej expanzie – súčasným slovníkom by sme ju mohli nazvať vtedajšou supervelmocou. V tom čase nebolo v strednej Európe štátu, ktorý by dokázal samostatne vzdorovať jej početnej a častými bojmi zocelenej armáde, “ vysvetľuje historik. Nanešťastie, hrozba útoku zo strany Osmanov nebola pre krajiny mimo Uhorska natoľko akútna, aby ich podnietila k spoločnej koordinovanej pomocnej akcii – v tomto ohľade nepomohol ani apel pápežov.

„ Populačne a finančne podstatne menej disponované Uhorské kráľovstvo – na dôvažok oslabené vnútropolitickou krízou – preto v priamej konfrontácii nedokázalo Osmanom vzdorovať. Slabá organizácia velenia sa prejavila aj v tom, že na bojisko nestihli dôjsť všetky bojaschopné jednotky. Uhorsko predtým – po niekoľko generácií – čelilo osmanskej hrozbe vďaka systému pevností na svojej južnej hranici. Kolaps obrany však nastal už pred Moháčom: v roku 1521 sa totiž Osmanom podarilo dobyť najdôležitejšiu tamojšiu pevnosť Belehrad, čím sa im otvorila cesta dovnútra krajiny. Uhorsko sa pre úpadok ústrednej vlády, znesvárenú šľachtu, nízke finančné príjmy a neochotu iných krajín pre radikálnu pomoc nedokázalo adekvátne pripraviť na vpád osmanskej armády ani za nasledujúcich päť rokov. “

O výsledku samotnej bitky pri Moháči podľa D. Magdoška rozhodla predovšetkým viac než dvojnásobná početná prevaha osmanského vojska, kvalita jej elitného jadra v podobe dôkladne vycvičeného zboru janičiarov a účelnejšie využitie palných zbraní.

„ Uhorské velenie stavilo fakticky všetko na moment prekvapenia – v podobe okamžitého mohutného útoku obrneného jazdeckta. Aj osmanské kroniky ho opísali ako odvážny a prudký. Prerazil prvé osmanské línie, ale hlbšie postavení janičiari ho spoločne s delostrelectvom dokázali zastaviť. Velenie uhorského vojska nemalo iný plán. Situáciu hneď nato zhoršil postup početnej osmanskej ľahkej jazdy po krídlach, ktorý viedol k obklúčeniu zvyšku uhorských oddielov. Rýchlosť víťazstva prekvapila aj samotného sultána. Pregnantne sa tým ukázal obrovský rozdiel vo vojenskej sile a velení, aký v tom čase existoval medzi oboma krajinami, “ uzatvára historik.

PhDr. **Marián Gladiš**, PhD.

Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach

Komentáre

Autor: Pridal | RO SSN Košice || RO SSN Košice

Zeleň v Košiciach trpí extrémnym stresom. Tisícami litrov ju polievajú v noci, niektoré fontány odstavili ☑

☐ 25. 8. 2026, 14:26, Zdroj: nasekosice.sk ☑, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Robert Gregorek

Dosah: 594 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 120 EUR

Zeleň v Košiciach trpí extrémnym stresom. Tisícami litrov ju polievajú v noci, niektoré fontány odstavili

Monika Ištvánová Redaktorka

Dnes 14:25

Rýchly súhrn článku

Extrémne horúčavy a dlhodobé sucho v Košiciach prinútili Správu mestskej zelene upraviť údržbu verejných plôch. Zaviedla nočné polievanie, obmedzila kosenie trávnikov a dočasne odstavila niektoré fontány. Odborníci upozorňujú, že pri suchu neexistuje ideálne riešenie, keďže kosenie môže zároveň obmedzovať buriny aj zhoršovať prašnosť a stav pôdy.

SMsZ označuje situáciu za výnimočný stav s priamym dopadom na mestskú zeleň.

Na zavlažovanie denne používa vyše 60-tisíc litrov úžitkovej vody z vlastného zdroja a polieva najmä mladé dreviny.

Mesto obmedzilo kosenie trávnikov a upravilo harmonogram údržby počas horúčav.

Dočasne odstavili fontány na Luníku II a na Mieri.

Botanik vysvetľuje, že trávnik v extrémnych teplotách žltne aj pre prirodzenú dormanciu a upozorňuje na dilemu medzi kosením a zhoršovaním podmienok (prach, alergény, prehrievanie pôdy).

Pre extrémne horúčavy a dlhodobé sucho musela Správa mestskej zelene (SMsZ) v Košiciach toto leto zmeniť postupy údržby. Obmedzila kosenie trávnikov, odstavila fontány na Luníku II a Mieri a zaviedla nočné polievanie.

Podľa vedenia mestského podniku čelí vegetácia toto leto v meste extrémnemu stresu. „Ide o výnimočný stav, ktorý sa svojou intenzitou a trvaním výrazne odlišuje od bežných letných období a má priamy dopad na mestskú zeleň,“ uvádza SMsZ.

Na zavlažovanie denne minú vyše 60-tisíc litrov z vlastného zdroja úžitkovej vody. Údržba mestskej zelene si žiada nielen zvýšenú frekvenciu polievania mladých drevín, ale aj úpravy v harmonogramoch kosenia.

Sucho prežije spánkom

Údržba trávnikov v čase extrémneho sucha patrí medzi najčastejšie výhrady obyvateľov. Ľudia na sociálnych sieťach kritizujú, že mesto kosí aj počas najväčších horúčav, čím podľa nich porasty definitívne spáli.

Správca sa bráni, že znížil frekvenciu zásahov do trávnatých plôch, pričom vysvetľuje, že problémom ani nie je kosenie. „Trávnik žltne preto, že sa v extrémnych teplotách dostáva do prirodzenej dormancie (pokojové štádium - pozn. red.) Ide o obranný mechanizmus, pri ktorom sa rast dočasne zastaví, aby rastlina prežila obdobie sucha,“ uvádza mestský podnik.

Obyvatelia sídlisk sa sťažujú na podľa nich zbytočné kosenie vyschnutej trávy. / Foto: FB Košice - Sídlisko nad Jazerom (neoficiálna stránka)

Botanik **Robert Gregorek** potvrdzuje, že pri údržbe trávnikov je situácia mimoriadne zložitá. Ak sa podľa neho nechajú napospas, hrozí, že parky agresívne osídlia invázne buriny. Na druhej strane, úplné odstraňovanie vegetačného krytu klimatickú situáciu zhoršujú.

Dobrá voľba neexistuje

„Kosenie suchých trávnikov síce tlmí rozvoj nežiadúceho agresívneho zaburinenia, ale na druhej strane víri prach, rozptyľuje usadené peľové a iné alergény a prehlbuje obnažovanie už aj tak utrápenej a prehriatej pôdy. Pri nedostatočne účinnom predchádzaní extrémnemu suchu už vlastne neexistuje dobrá voľba“ upozorňuje odborník.

Zoschnutá žltá tráva sa chráni pred ďalším vysychaním tak, že nerastie a upadne do dormancie, teda akéhosi letného spánku. / Foto: Radoslav Schnitzer

Ďalšou výzvou pre mesto je obrovská kvetinová výsadba, ktorú magistrát ohlásil ešte v júni. K 92-tisícim jarných kvetov vtedy v meste pribudlo zhruba 65-tisíc letničiek. Cez leto ich chráni každodenným nočným zavlažovaním, „kedy sa voda menej odparuje, rastliny ju dokážu lepšie prijať a zavlažovanie tak funguje účinnejšie“.

Gregorek podotýka, že tak masívna výsadba kvetinových záhonov prináša pre klímu obmedzený benefit. „Faktom zostáva, že je to skôr pastva pre oko, než ekologicky významný prvok,“ konštatuje.

Kľúčovejšia je podľa neho záchrana stromov. SMsZ využíva pri starších drevinách 1500-litrové zavlažovacie vaky a pri mladšej výsadbe rozmiestnila stovky menších s objemom 75 litrov. Botanik ale vníma takúto intenzívnu zálievku len ako odvracanie najhoršieho scenára

SMsZ využíva 1500-litrové zavlažovacie vaky, ktoré zabezpečujú postupné uvoľňovanie vody a stabilnú vlhkosť pôdy pre staršie stromy. / Foto: Správa mestskej zelene v Košiciach

„Aj dreviny vo veku, kedy majú zažívať kondične optimálnu fázu svojho života, vysielajú často jasný signál, že to takto ďalej nevládnú,“ hodnotí Gregorek stav stromov a dodáva, že nedostatkom trpia aj staré dreviny.

Pre chýbajúcu vlahu nedokážu stromy z pôdy prijať živiny, čo vedie k ich oslabeniu. „Ak sa drevinám nedostane podpory výdatnou zálievkou minimálne tri roky po výsadbe, ťažko v súčasnosti očakávať ich dlhodobé užitie,“ upozorňuje botanik.

Botanik: Neúcta k vode

Obe strany sa zhodujú, že koncepciu výsadby treba prispôbiť klíme. Správa mestskej zelene preto preferuje odolnejšie duby, javory či jasene na úkor citlivých smrekov.

Botanik však poukazuje na hlbší problém - hospodárenie s vodou. „Dlhodobo nezodpovedný prístup spoločnosti ku vodným zdrojom a neúcta ku vode vo všetkých jej podobách je prapríčinou dnešných problémov,“ prízvukuje.

Gregorek v ysvetľuje, že dažďová voda a sneh sú vzácny nástroj na udržanie prijateľného stavu životného prostredia. Tiež upozorňuje, že zeleň, pôdu aj vodné toky dlhodobu poškodzuje tiež rozpúšťanie námrazy a snehu veľkými množstvami kamennej soli.

Pomáhajú mokrade

Za kľúčové pre zmiernenie mestských horúčav považuje návrat k intenzívnemu kropeniu ciest a k obnove a vytváraniu sústavy vodných prvkov v meste.

Ako dobrý príklad a výzvu do budúcnosti uvádza aj proces revitalizácie Mlynského náhonu. „Hodnotný mokraďový biotop dokáže vzniknúť aj na miestach s technickými úpravami koryta, ako to bolo aj pri nedávnom havarijnom utesňovaní hrádze Mlynského náhonu,“ vysvetľuje.

Vytesňovanie hrádze pre priesaky prírodným kalom a zeolitovou textíliou nad mostom Hlinkova. / Foto: **Robert Gregorek**

Práce, ktoré pôvodne sledovali primárne nutnú protipovodňovú ochranu, sa podarilo zrealizovať tak, že v tomto úseku koryta vzniklo plnohodnotné spoločenstvo mokraďových rastlín.

Pohľad na tú istú časť pôvodne narušeného betónového koryta, ale už bez akýchkoľvek priesakov a s pestrou prírodou. / Foto: **Robert Gregorek**

Vytváranie takýchto enkláv života a vodou nasýtených biokoridorov je podľa Gregoreka pre udržanie zdravej klímy v Košiciach absolútnou prioritou.

text: Monika Ištvanová

foto: autorka, **Robert Gregorek**

Článok nahovoril/a: David

Erik Sikora - Krídla motívov

📅 26. 8. 2026, 2:11, Zdroj: kamdomesta.sk , Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Botanická záhrada UPJŠ**

Dosah: 1 213 GRP: 0,03 OTS: 0,00 AVE: 173 EUR

Erik Sikora - Krídla motívov

Vernisáž: 16. 7. 2026, 17.00

Kurátorka: Zuzana Janečková

Trvanie výstavy: 17. 7. 2026 – 15. 9. 2026

Botanická záhrada UPJŠ, Mánesova 23, Košice

Výstava s názvom Krídla motívov predstaví divákovi najnovšiu tvorbu multimediálneho umelca Erika Sikoru, ktorý žije a pôsobí v Košiciach. Pôjde o rozsiahlu sériu akvarelov rôznych rozmerov, vytvorených špeciálne pre túto výstavu v Botanickú záhradu v spolupráci s Východoslovenskou galériou. Najviac akvarelov bude „vyrastať a popínať sa“ v skleníku s motýľmi, na čo odkazuje aj samotný názov výstavy. Keďže pôjde – tak ako minulý rok – o výstavu dvojdomú, časť akvarelov sa bude ukrývať aj v Pohyblivej krajine na nádvorí hlavnej budovy Východoslovenskej galérie. Diela budú v obidvoch priestoroch vystavené extrémnejším podmienkam súvisiacim so zmenami počasia, teplôt a vlhkosti. Väčšina akvarelov bude adjustovaná medzi sklá, môžeme ich teda vnímať aj ako ďalšie skleníky, no niekoľko z nich bude aj v priamej interakcii s prostredím. Erik Sikora je známy predovšetkým videami, hudbou a performanciami, teraz sa však vrhol na maľovanie a strašne ho to baví. Táto výstava bude ozajstnou pastvou pre oči, a keďže Erik nie je len Džumelec, bude to aj veľké dobrodružstvo – cesta do stredu akvarelu.

Východoslovenská galéria v spolupráci s Botanickou záhradou **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.**